

екологічної експертизи подаються на конкурс із обов'язковим інформуванням в засобах масової інформації та через Інтернет про основні положення інвестиційного проекту та умови конкурсу.

Запропоновані підходи до розробки і реалізації стратегій стійкого (екологічно збалансованого) розвитку рекреаційних територій і туристичних центрів були реалізовані при розробленні Концепції і Програми соціально-економічного розвитку смт. Славське на 2008-2011 роки [2; 3].

Реалізація цих стратегічних документів засвідчила певні труднощі у залученні інвестиційних ресурсів у прогнозованих обсягах, що потребує внесення коректив у тактику здійснення інвестиційної політики та пошуку нових результативних заходів фінансового забезпечення виконання програмних завдань. Безперечно, що цей набутий позитивний досвід може бути узагальнений і використаний при реалізації стратегій розвитку інших рекреаційних територій і туристичних центрів.

Література:

1. Методика формування стратегій сталого соціально-економічного розвитку курортно-рекреаційних територій і туристичних центрів / Гулич О.І., Гринів Л.С., Герасимчук Н.М. /НАН України, Інститут регіональних досліджень. – Львів, 2007. – 52 с.
2. Концепція соціально-економічного розвитку смт. Славське. – Львів, 2007. – 44 с.
3. Програма соціально-економічного розвитку смт. Славське на 2008-2011 роки. – Львів, 2007. – 60 с.

ЕКОЛОГІЧНИЙ ТУРИЗМ У ЛЬВІВСЬКІЙ ОБЛАСТІ: ТЕНДЕНЦІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ

Андрій Голод, Зоряна Дрофяк

Львівський державний університет фізичної культури

Постановка проблеми. Екологічний туризм (екотуризм) набуває усе більшого поширення у сучасному світі. Темпи зростання по-

пулярності цього виду туристичної діяльності прямо пропорційні темпам зменшення кількості незмінених природних та традиційних культурних ландшафтів. Однак в Україні екологічний туризм перебуває все ще на початковій стадії розвитку: екотуристичні подорожі організовуються переважно на самодіяльному рівні, комерційна діяльність у цьому напрямку лише зароджується. Особливо перспективною із точки зору розвитку екологічного туризму, на нашу думку, є Львівська область, яка володіє багатими екотуристичними ресурсами і має відносно тривалі традиції екотуристичної діяльності.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Теоретико-методичні та прикладні аспекти розвитку екотуризму перебувають у центрі уваги ряду сучасних українських дослідників, які працюють у рамках різних наукових дисциплін, зокрема, О. Дмитрука, Е. Кульчицької, Н.Кудли, Я.Мовчан, О. Мотузенко та ін. Автори ряду наукових праць аналізують аспекти екотуристичного використання рекреаційно-туристичних об'єктів, роль екотуризму у збереженні біорізноманіття ландшафтів та забезпеченні «сталого розвитку» територій, його вплив на формування здорового способу життя населення.

Виклад основного матеріалу. Існує два основні напрямки екологічного туризму [1]. У першому головним об'єктом екотуризму є малозмінені природні території. Цей напрямок виник у США у середині 1980-х років. Паралельно об'єктами екотуризму у США стали також місцеві національні природні парки. Другий напрямок розвитку екотуризму, який набув поширення насамперед в Європі, і в Україні зокрема, спрямований на відвідування, поряд із малозміненними людською діяльністю природними територіями, і об'єктів традиційної місцевої культури. У зв'язку із зосередженням уваги на організації відпочинку насамперед у сільській місцевості, цей напрямок екологічного туризму у нас часто називають сільським або агротуризмом.

Проаналізувавши головні напрямки розвитку екологічного туризму у світі, а також, беручи до уваги основні положення концепції «сталого розвитку», можемо зробити висновок, що екотуризм – це туристська діяльність, метою якої є пізнання особливостей мало-

змінених природних і традиційних культурних ландшафтів за умови збереження ландшафтного різноманіття.

На основі узагальнення існуючого досвіду організації екологічно-го туризму в Україні та світі пропонуємо виділяти два головні види екотуризму – природно-заповідний та сільський (агротуризм).

З метою виявлення тенденцій та перспектив розвитку природно-заповідного туризму на Львівщині розглянемо особливості розвитку екотуризму у двох національних природних парках регіону – Яворівському та «Сколівські Бескиди».

Яворівський національний природний парк створений 4 липня 1998 року на базі однойменного природного ландшафтного парку та прилеглих територіях військових лісгоспів. Метою створення парку є збереження, відтворення та раціональне використання типових і унікальних лісостепових ландшафтів та інших природних комплексів в межах Головного Європейського вододілу, які мають важливе природоохоронне, естетичне та рекреаційне значення [4].

Завдяки сприятливим природним умовам Яворівський національний природний парк має також значний рекреаційний потенціал для розвитку еколого-пізнавального, культурологічного, а також спортивного (кінного, велосипедного та лижного) туризму, а на прилеглих територіях – спеціалізованого туризму (мисливство, рибальство). У навколишніх населених пунктах існують сприятливі умови для розвитку агротуризму. У парку функціонують чотири комплексні автобусно-пішохідні маршрути, а також чотири піші еколого-пізнавальні стежки. У зоні стаціонарної рекреації парку облаштовані місця масового відпочинку туристів, на водоймах створені умови для аматорської рибалки, облаштовано пляж, є можливість користування плавзасобами [2, с.103].

Національний природний парк «Сколівські Бескиди» було утворено у лютому 1999 року в межах Дрогобицького, Сколівського і Турківського районів. Головне завдання парку – збереження ландшафтів західної частини Українських Карпат з типовими та унікальними природними комплексами, що мають важливе

природоохоронне, екологічне, естетичне, освітнє та рекреаційне значення [3].

На території парку діють декілька еколого-пізнавальних маршрутів, однак екотуристичний потенціал парку використаний далеко не у повній мірі. Зокрема, перспективними із точки зору розробки екотуристичних маршрутів є долина р. Велика Річка, околиці наскельної фортеці «Тустань», долина р. Кам'янки, урочища Павлів Потік, Зелем'янка, Панасівка.

Сільський туризм у Львівській області є багатим на екоосвітні та пізнавальні туристичні маршрути, особливо у південній гірській частині регіону. Головною проблемою розвитку сільського туризму на Львівщині є відсутність правового забезпечення його функціонування. Справді, досвід розвинених держав, де сільський туризм успішно функціонує вже десятки років, засвідчує, що для його розвитку необхідно створити належну правову базу, яка б сприяла залученню до цього процесу приватних підприємців.

Окрім цього, як стверджують С.В. Мельниченко і А.Ю. Єременко [5], важливими проблемами, що стоять на шляху широкого розповсюдження сільського туризму, є відсутність механізму раціонального та екологічно збалансованого використання природного та історико-культурного потенціалу для потреб туризму; невизначеність щодо схем кредитування, оподаткування, тарифів на житло та послуги; відсутність виваженої маркетингової політики в сфері сільського туризму; невисокий рівень кадрового забезпечення щодо діяльності з сільського туризму; велика кількість незареєстрованих власників сільських садиб.

Одним із шляхів популяризації та інтенсифікації розвитку екотуризму у Львівській області є розробка екотуристичних маршрутів, кількість яких все ще недостатня. Діяльність у цьому напрямку проводиться серед інших і в Львівському державному університеті фізичної культури. Зокрема, магістранти університету у рамках власних наукових досліджень за останні роки розробили проєкт мережі із шести екотуристичних маршрутів околицями м. Львова, а також маршрут «г. Камула – с. Свірж» територією Перемишлянського району.

Висновки.

На нашу думку, з метою оптимізації та інтенсифікації розвитку екологічного туризму у Львівській області необхідно:

- розширити мережу екотуристичних стежок як у природно-заповідних територіях, так і в інших місцевостях перспективних із точки зору розвитку туризму;
- створити на законодавчому рівні пільгові умови для розвитку пріоритетних видів екотуризму, якими, на нашу думку, є внутрішній агротуризм і в'їзний природно-заповідний туризм;
- ввести екологічний туризм у вигляді практики або факультативу у навчальну програму середніх загальноосвітніх шкіл;
- провести рекламну кампанію щодо ознайомлення населення України із екотуристичними ресурсами регіону.

Література:

1. Голод А.П. Проблеми та перспективи розвитку екологічного туризму в Україні / А.П. Голод // Молоді науковці – географічній науці: Зб. тез Міжнар. конф. – К.: ВГЛ “Обрії”, 2006. – С.46.
2. Каднічанська М. Особливості розвитку екотуризму у національних природних парках Львівщини / М. Каднічанська // Вісник ЛНУ ім. Івана Франка. Серія міжнародні відносини. Вип. 24. – 2008. – С.101-105.
3. <http://www.karpaty.lviv.ua/Autogen/Pages/Protection/beskydy.html>
4. <http://yavoriv-park.com.ua>

БАЗИ ДАНИХ АКТИВНОЇ РЕКРЕАЦІЇ (НА ПРИКЛАДІ РЕЛІГІЙНОГО ТУРИЗМУ)

**Людмила Заневська, Олена Корніснко,
Валентина Еременко**

Львівський державний університет фізичної культури

Постановка проблеми. Релігійний туризм стає важливою частиною сучасної туристичної індустрії України. Собори, лаври, костели, церкви, духовні центри користуються великою популяр-